

[J. C. A. Larsen.]

kunde falde ind under Loven. Jeg maa mene, at der her maa gaas frem med Varsomhed. Det er i hvert Fald en Ting, vi nøje maa overveje i det kommende Udvalg.

Det andet Afsnit af Lovforslaget vedrører særlig Handels- og Kontorvirksomhed. Jeg vil straks sige, at jeg ikke har noget særligt Kendskab til Forholdene indenfor de mange Handels- og Kontorvirksomheder, som man kunde ønske, Loven skal omfatte; jeg ved, at der har hævet sig stærke Røster for en særlig Lov for Handelen, jeg vil dog her støtte mig til den højtærede Ministers Opfattelse, at alt, hvad der vedrører Lærlinge, vil man af praktisk Grunde staa sig ved at samle i een Lov, saa kan Handelsstanden faa de Bestemmelser, som passer for dette Erhverv, i et Afsnit for sig selv.

I tredje Afsnit af Lovforslaget møder man i § 4 det gamle Stridspunkt om forud fastsat Læretid, som ikke maa overstige 4 Aar i noget Fag. Det har vi diskuteret adskillige Gange. Mener den højtærede Minister virkelig, at det vil være nogen Fordel for nogen Mand eller Kvinde, der for mange Fags Vedkommende ikke kan være udlært ved det 18de Aar, ved 18 Aars Alderen at blive kastet ud i Arbejdsløshed, i Stedet for at de muligvis ved at arbejde ½ eller et helt Aar til i Fag — som, det gentager jeg, for manges Vedkommende end ikke af unge Mennesker med det største Snilde kan læres paa 4 Aar, i alt Fald ikke kan læres saadan, at de kan bruge deres Værktøj saa hurtigt og sikkert, at de kan fylde Pladsen overfor en ældre Arbejder — kunde faa en saadan Færdighed, at de havde større Udsigt til at faa Arbejde. Jeg tror, det vil være en Fejl. Jeg ved meget vel, at man i mange Fag for længe siden har indført 4 Aars Læretid, og jeg er ogsaa klar over, at en hel Del Fag godt kan læres paa 4 Aar, men derfor at træffe en Bestemmelse, der gælder for alle Fag, vil være ganske forkert. Jeg tror, at den Sag skal ordnes mellem Værge, Forældre og Læremester og ikke ved Lovbestemmelser.

I § 5 møder man noget ganske nyt, noget, man ikke har været præsenteret for i alt Fald i de Lovforslag, der har været fremme i de senere Aar, nemlig faste Regler for Lærlingelønnen. Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Schrøder) var jo inde paa det og skildrede i smukke Vendinger, hvor rart det kunde være. Jeg maa dog mene, at dette, at Ministeren sammen med Organisationerne eventuelt med et Udvalg af 8 Rigsdagsmænd hvert 3die Aar skal fastsætte Lønningerne i de

forskellige Fag, er at gaa for vidt. Nej, lad Værger og Forældre træffe Afgørelsen paa Lærestedet om, hvad Lærlingen skal have i de Aar, og lad det blive nøjagtigt optaget i Kontrakten. Den højtærede Minister kan være ganske overbevist om, at dersom han havde haft praktisk Erfaring i Haandværk, vilde han sige ligesom jeg: Det har ikke saa stor Betydning, om min Søn eller Datter faar en Krone mere eller mindre om Ugen. Nej, det, der har Betydning, er, hvilket Lærested de faar. Jeg tror, vi skal holde os til den gode gamle Regel; der er sikkert mange, der bagefter vil sige: Det havde været godt, om jeg var kommet derhen, selv om jeg havde faaet en Krone mindre, det Lærested var et helt andet, ikke alene med Hensyn til Uddannelsen, men ogsaa med Hensyn til Forholdet paa Værkstedet og i Familien. Jeg maa derfor sige til Ministeren, at denne Nyordning kan vi paa ingen Maade tiltræde, og jeg vil haabe, at Ministeren vil slippe den, saa at der kan være noget Haab om at faa Lovforslaget gennemført.

Det gamle Stridsspørgsmaal, som vi baade under Forhandlingerne og gennem et Cirkulære fra for nogle Aar siden har mødt, om Mesterens Pligt til at betale Rekvisitter og Undervisningsmaterialer i teknisk Skole, har efter min Opfattelse ikke særlig stor økonomisk Betydning, men det har en anden Betydning, som jeg sætter højere, nemlig en moralsk Betydning. Det har den Betydning, at Forældrene, om jeg saa maa sige, har mere Haand i Hanke med, hvordan deres Børn behandler disse Undervisningsmaterialer (*Socialministeren* [Steincke]: Derfor er der ogsaa en Regel om det.) Ja, undskyld jeg siger det, højtærede Minister, men den Regel kan i Betydning ikke maale sig med en Bestemmelse om, at Forældrene selv skal betale disse Dele. Det er, som sagt, ikke, fordi jeg anser det for at være al den økonomisk Betydning for Læremesteren — ingenlunde —, men foruden med saa mange andre Ting maa en Mester jo ogsaa regne med dette, naar han skal antage en Lærling.

I § 6 gives der en Bemyndigelse for Lærlingenævnet til at nægte en Virksomhed at antage Lærlinge, en Bestemmelse, som ogsaa har været optaget i de tidligere fremsatte Lovforslag (*Socialministeren* [Steincke]: Nej!). Jo, der har været en Bestemmelse, højtærede Minister, om, at man kunde bestemme, hvor mange Lærlinge der maatte være i en Virksomhed. Det kan naturligvis siges paa to Maader, men i Realiteten bliver det det samme. Man foreslaar nu at nedsætte et Lærlingenævn, som kan